



**CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL AL  
CERTIFICĂRII SISTEMELOR DE MANAGEMENT AL CALITĂȚII  
ÎN INDUSTRIA DE PIELĂRIE DIN ROMÂNIA  
(The Certification of Quality Management Systems in the Footwear and Leather  
Goods Industry in Romania – A Passport for the E.U. Accession)**

**Prof. univ. dr. Petrescu Viorel**

Academia de Studii Economice din București  
viorel.petrescu@com.ase.ro

**Ing. drd. Necula Elena**

Academia de Studii Economice din București  
elenanecula@yahoo.com

**Lector drd. Bucur Crina Raluca**

Academia de Studii Economice din București  
vpetrescu@com.ase.ro

## Rezumat

Suntem martorii unei perioade marcate de multe întrebări referitoare la integrarea în UE. Încercăm să determinăm criteriile de existență pe piața internațională, o piață de dezvoltare proprie sau mai curând o piață care încearcă să se adapteze pieței globale. Poate certificarea sistemului de management al calității să fie o garanție de penetrare și de menținere a companiilor românești pe această piață?

### Cuvinte cheie:

Sistemul de Manag. al Calității;  
Certificare; Industria de pielărie

## Abstract

We are experiencing a convoluted period regarding the answers to the questions about the European Union integration. We are trying to determine the criteria of existence on the EU market, a developing market in itself or rather one that is trying to adjust to the global market. Could the certification of the quality management system be a guarantee of the penetration and maintenance of the Romanian companies on the EU market?

### Keywords:

Quality Management Sysytem;  
Certification; Leather Goods Industry

## 1. Standardele ISO referitoare la management – scurt istoric

Suntem martori în ultimul deceniu - la scară mondială - la o creștere spectaculoasă a interesului și a activităților legate de problematica calității, în general și de asigurarea, certificarea și managementul calității în special. Conceptul "calitate" este la ora actuală extrem de disputat, iar știința despre calitate se află la confluența merceologiei, ingineriei tehnologice, a econometriei și a managementului în mod indirect.

Această interdisciplinaritate multivalentă a condus la existența mai multor categorii de standarde destinate problemei calității: *Standarde terminologice*, *Standarde generale*, *Standarde metodologice*, *Standarde privind fiabilitatea produselor*.

Evoluția spectaculoasă a standardelor, este strâns legată de adoptarea și de succesul fără precedent pe plan internațional al normativelor din seria ISO 9000, una dintre cele mai mediatizate serii de normative dintre cele elaborate de Organizația Internațională de

Standardizare (ISO). De mai bine de 50 de ani, ISO a fost motorul care a susținut industria, comerțul și tehnologia, totul traducându-se în elaborarea standardelor voluntare

Familia de standarde ISO 9000 (prezentată mai jos) a fost elaborată pentru a ajuta organizațiile, de orice tip sau mărime, să implementeze și să conducă eficiente sistemele de management al calității:

- ISO 9000 descrie principiile fundamentale ale sistemelor de management al calității și specifică terminologia pentru sistemele de management al calității.

- ISO 9001 [\*\*\* **01 a**] specifică cerințe pentru un sistem de management al calității atunci când o organizație are nevoie să-și demonstreze abilitatea de a furniza produse care îndeplinesc cerințele clientului și ale reglementărilor aplicabile și urmărește să crească satisfacția clientului.

- ISO 9004 furnizează linii directoare care iau în considerare atât eficacitatea, cât și eficiența sistemului de management al calității. Scopul acestui standard este îmbunătățirea performanței organizației și satisfacției clienților precum și a altor părți interesate.

- ISO 19011 furnizează îndrumări referitoare la auditarea sistemelor de management al calității și al mediului.

Împreună, acestea formează un ansamblu coerent de standarde pentru sistemul de management al calității, care facilitează înțelegerea mutuală în comerțul național și internațional.

De la publicarea în anul 1987 a standardelor ISO 9000, urmată la aproape 10 ani de standardele ISO 14000, standardele ISO referitoare la sistemele de management al calității și de managementul mediului au intrat în atenția conducătorilor companiilor din întreaga lume. Astăzi, în peste 150 de țări ale lumii au fost acordate certificate ISO

9000 și un număr foarte ridicat dintre aceste țări au adoptat standardele ISO 9000 drept standarde naționale. "Secretele" "succesului mondial al seriei ISO 9000 se pot descifra urmărind evoluția în timp a acestora:

- Publicarea standardelor din seria ISO 9000 în anul 1987, ca și a standardului corespunzător de terminologie în domeniul calității - ISO 8402, care a permis armonizarea la scară internațională a acestui domeniu important suscitând, de asemenea, impactul crescând al calității ca factor primordial în comerțul internațional.

- Seria ISO 9000 a fost publicată în timp util, pentru a răspunde așteptărilor crescânde în ceea ce privește standardizarea internațională în sfera calității și generalizarea adoptării programelor de certificare a sistemelor calității de către terți.

- Seria ISO 9000 cuprinde un ansamblu complet de concepte și directive generale aplicabile în conducerea calității împreună cu mai multe modele referitoare la condițiile de asigurare a calității.

- În plus trebuie remarcat și faptul că, în conformitate cu politica Comitetului Tehnic ISO 176, standardele din seria ISO 9000 sunt deosebit de dinamice, ele fiind îmbunătățite în mai multe rânduri prin revizii succesive.

Vechile standarde ISO 9001, 9002 și 9003 ediția 1994 au fost retrase treptat, ele fiind înlocuite cu un nou standard internațional ISO 9001 ediția 2000 [\*\*\* **01 a**]. Din din titlul acestui standard s-a înlocuit termenul de *asigurarea calității* cu *managementul calității*, pentru a sublinia clar că este destinat **sistemului de management al calității** (care include pe lângă asigurarea calității, partea de planificare a calității, controlul calității și îmbunătățirea calității), astfel încât organizația să demonstreze capacitatea de a satisface în mod

constant cerințele clientului și cele legale și de reglementare din domeniul în care activează.

În plus, noua ediție a standardului ISO 9001:2000 are o capabilitate îmbunătățită prin compatibilitatea sa cu seria ISO 14000 a standardelor sistemului de management al mediului, seria OHSAS 18001-sisteme de management al securității și sănătății în muncă.

În concluzie, normativul ISO 9001:2000 este general, adică este independent de specificul unui sector industrial sau economic. El este aplicabil tuturor tipurilor de organizații indiferent de dimensiunea acestora. Cerințele sistemului de management al calității sunt complementare cu cerințele tehnice specificate pentru produse/servicii; aceste cerințe sunt utilizate pentru implementarea și certificarea sistemelor de management al calității în cadrul companiilor, indiferent de sectorul în care activează acestea.

## **2. Certificarea sistemelor de management - considerații generale; avantaje**

Dr. J. M. Juran a declarat, la a 33-a conferință anuală a Organizației Europene pentru Calitate (Viena 1989): "Certificarea este, fără îndoială, foarte importantă, dar ea nu conferă calitate produselor care nu au calitate. Certificarea nu este un scop în sine, ea este un instrument excelent pentru a garanta și dovedi calitatea produselor".

Primul pas către certificare este stabilirea clară a nevoii de certificare ca sursă de îmbunătățire continuă, nu doar pentru obținerea unui certificat. Instrumentul fundamental prin care sunt culese datele pentru evaluarea conformității este auditul.

Mijlocul de măsurare al auditorului sunt întrebarea și tema de

discuție. Procesul de certificare a sistemelor de management al calității practicat de către organismele de certificare se desfășoară în conformitate cu ISO 9001:2000 și ISO 19011:2002. Certificarea sistemelor calității presupune de regulă parcurgerea următoarelor patru etape principale :

- a) pregătirea auditului de certificare;
- b) examinarea documentelor SMC;
- c) efectuarea auditului de certificare;
- d) acordarea certificatului și supravegherea respectării condițiilor certificării;

Activitățile din procesul de certificare-auditare a SMC sunt precizate în mai multe proceduri elaborate în cadrul organismului de certificare. Diferențele între procedurile diferitelor organisme de certificare sunt relativ reduse. Așa de exemplu, diferă intervalul între auditurile de supraveghere (6 luni, 9 luni, anual), clasificarea neconformităților (majore, minore, observații) etc.

CertIFICATELE emise de organismele de certificare acreditate au valabilitate trei ani, după această perioadă existând posibilitatea reînnoirii acestora. Mărcile de certificare aparținând organismelor care au acordat certificatul nu sunt aplicate pe produs sau ambalajul acestuia. Ele sunt utilizate numai în procesul de realizare a politicii de promovare a organizației (pliante publicitare, Website-uri, antete ale firmei etc).

Pentru evaluarea **avantajelor** pe care le prezintă certificarea sistemelor de management al calității, pe baza standardului ISO 9001:2000, au fost efectuate o serie de studii, la nivelul Uniunii Europene.00

Astfel, firma Research International a realizat, la cererea

Lloyd's Register Quality Assurance (LRQA), un sondaj pe un eșantion de 400 de organizații certificate de acest organism, din sectoare industriale diferite. Scopurile principale urmărite au fost [FIL 03]:

- identificarea motivelor pentru care organizațiile în cauză au solicitat certificarea sistemului de managementul calității,
- evaluarea efectelor certificării asupra desfășurării activităților și asupra rezultatelor economico-financiare ale organizațiilor.

Studiul a evidențiat că organizațiile în cauză au solicitat certificarea, sperând să obțină, astfel, o serie de avantaje, mai ales în ceea ce privește poziția lor pe piață față de concurenți, prin stabilirea de noi relații

contractuale, anticiparea cerințelor clienților, realizarea de produse și servicii care să satisfacă mai bine aceste cerințe, în condițiile unor prețuri avantajoase (**tabelul 1**).

La concluzii relativ asemănătoare s-a ajuns și urmare a unui studiu efectuat în Germania. Potrivit acestui studiu, motivele pentru care organizațiile doresc să implementeze un SMC în scopul certificării sunt, în ordinea frecvenței menționării lor, următoarele (**tabelul 1**): dobândirea unui avantaj față de concurenți; la solicitarea clienților; îmbunătățirea imaginii organizației pe piață; îmbunătățirea calității produselor; prevenirea pierderilor datorate răspunderii juridice pentru produs.

**Tabel nr. 1 - Motivele pentru care organizațiile doresc să-și certifice SMC, conform standardului internațional ISO 9001:2000**

Nr. crt.	Rezultatele studiilor efectuate	
	Research International, la cererea LRQA, Anglia	Kamiske, G., Malorny, C., Horst, M., Germania
1	Creșterea capacității de ofertare și de stabilire a unor relații contractuale (81%)	Dobândirea unui avantaj față de concurenți (76%)
2	Menținerea/creșterea segmentului de piață (78%)	La solicitarea clienților (60%)
3	Anticiparea cerințelor clienților (73%)	Îmbunătățirea imaginii organizației (55%)
4	Realizarea de produse/servicii mai bune pentru clienți (70%)	Îmbunătățirea calității produselor (54%)
5	Creșterea eficienței, reducerea pierderilor (70%)	Prevenirea pierderilor datorate răspunderii juridice pentru produs (30%)
6	Creșterea competitivității pe piață (68%)	

Sursa [FIL 03]

Certificarea SMC unei organizații se realizează atât în scopuri externe (aliniere la diferite reglementări, la directive comunitare), cât și în scopuri interne (realizarea obiectivelor stabilite, potrivit politicii organizației în domeniul calității, motivarea personalului pentru

îmbunătățirea calității, asigurarea capabilității proceselor, etc.)

Astfel, certificarea SMC de către organisme terțe, independente, având un prestigiu recunoscut, poate să reprezinte o dovadă a superiorității organizației față de concurenți, prin existența unui sistem

al calității eficiente, capabil să asigure, în mod constant, obținerea unor produse corespunzătoare pentru satisfacerea cerințelor clienților [OLA 00].

Pe de altă parte, un SMC certificat dă mai multă încredere conducerii organizației că toate procesele și activitățile sunt ținute sub control, permițând obținerea unor rezultate prestabilite. El poate determina personalul să se preocupe mai mult de îmbunătățirea calității proprii activități, în favoarea rezultatelor de ansamblu ale organizației.

Deoarece pentru implementarea unui SMC, conform SR EN ISO 9001:2001, o condiție importantă o reprezintă instruirea corespunzătoare a personalului [\*\*\* 01 a], prin aceasta se realizează implicit, perfecționarea acestuia în domeniul managementului calității, ceea ce are, de asemenea, implicații favorabile asupra proceselor organizației.

Cerficarea SMC a unei organizații nu înseamnă că în mod automat toate produsele și serviciile pe care aceasta le furnizează vor fi fără abateri față de cerințele stabilite. Un asemenea certificat demonstrează că desfășurarea proceselor din organizație, începând cu cercetarea pieței și până la supravegherea produselor în utilizare, îndeplinește cerințele cuprinse în standardul de referință adoptat. După certificare, trebuie asigurată respectarea condițiilor din referențialul adoptat, ceea ce presupune eforturi continue de perfecționare a tuturor proceselor din organizație, evitându-se apariția neconformităților/defectelor de orice natură, pe întreaga traiectorie a produsului.

Cheltuielile pentru certificarea și menținerea SMC sunt relativ mari, de aceea organizațiile mici manifestă de multe ori rețineri față de acest tip de certificare.

**Avantajele** pe care le prezintă certificarea sistemului de management al calității conferă o viziune unitară asupra dezvoltării viitoare; ajută organizația să determine, să realizeze și să anticipeze așteptările și cerințele clientului; ajută organizația să determine, să țină sub control și să îmbunătățească continuu procesele care contribuie la realizarea produsului/serviciului; creează cadrul pentru îmbunătățirea continuă a proceselor, în scopul creșterii satisfacției clienților, furnizează încrederea proprie, dar și clienților săi, în capacitatea de a furniza produse/servicii care îndeplinesc cerințele, de prima dată și de fiecare dată; permite o abordare managerială unitară a diverselor informații legate de protecția mediului (prevenire/ combatere poluare) provenind din toate sectoarele de activitate; facilitează integrarea europeană. Din această perspectivă implementarea și certificarea sistemelor de management în industria de pielărie și încălțăminte este strict necesară unei organizații aflate pe drumul integrării în UE.

### **1. Stadiul actual al implementării și certificării sistemelor de management al calității la nivel național și internațional**

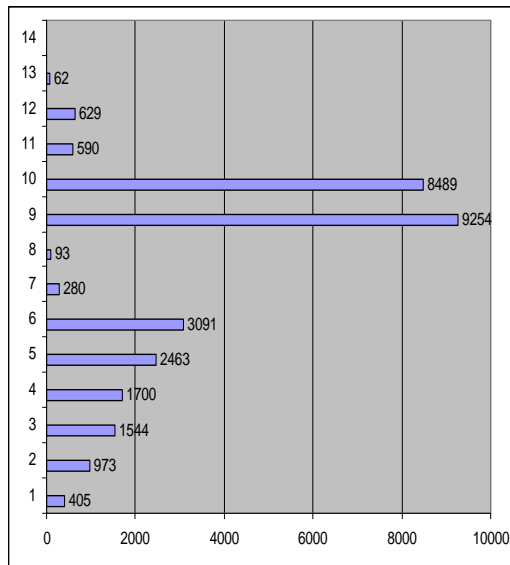
Pentru a „impresiona“ partenerii de afaceri din străinătate cu atestate de „bună purtare“, mulți manageri au apelat la firmele de certificare pentru a obține doritele documente. **Pușini însă au înțeles că acestea nu sunt doar niște pașapoarte care să le deschidă ușile piețelor externe, ci modalități practice de obținere a competitivității necesare, căi de modificare a mentalității tuturor angajaților, de la manager la simplu muncitor.**

Potrivit cifrelor oficiale exprimate de Organizația pentru ISO, la finele anului 2004 erau implementate în

întreaga lume peste 670.000 de sisteme de calitate și management în 154 de țări, fiind înregistrată o creștere de aproape 40 de ori a numărului de sisteme certificate comparativ cu anul 1993.

La sfârșitul anului 2004, potrivit datelor comerciale de Organizația pentru ISO, în țările Europei Centrale și de Est numărul de certificate acordate sistemelor de management al calității se prezintă

conform fig.1. Potrivit acestor date oficiale, România se situează pe locul 4, fiind devansată de Ungaria, Republica Cehă și Polonia. Celelalte țări au un număr relativ mic de certificări ceea ce demonstrează că aceste țări procesul de certificare este încetinit, organizațiile neconștientizând încă necesitatea implementării sistemului de management



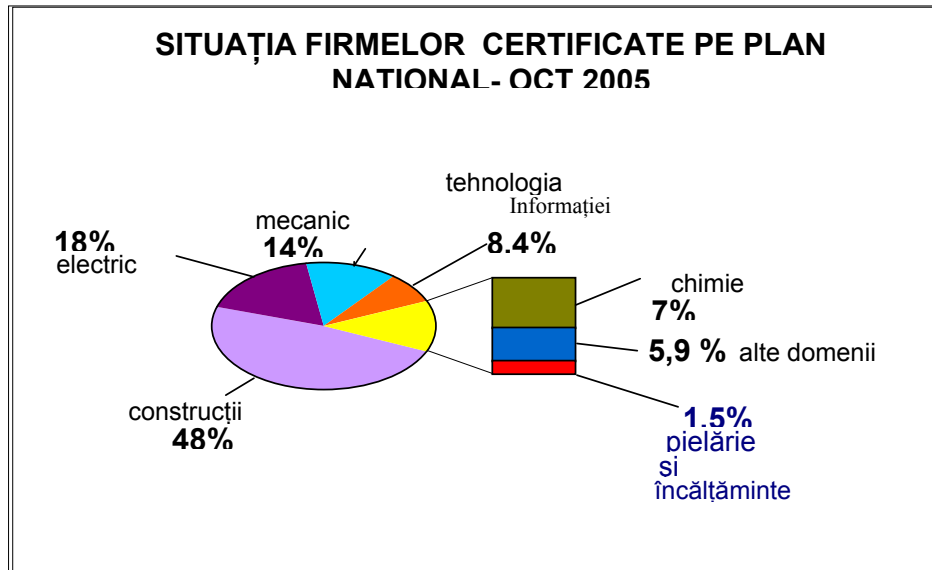
- 1-Iugoslavia
  - 2-Slovenia
  - 3-Slovacia
  - 4-Rusia
  - 5-România**
  - 6-Polonia**
  - 7-Lituania
  - 8-Letonia
  - 9-Ungaria**
  - 10-Rep. Ceha**
  - 11-Croația
  - 12-Bulgaria
  - 13-Bosnia
- Valorile din tabel reprezintă numărul de certificate acordate în țările europene mai sus enumerate

Sursa: Organizația pentru ISO ([www.iso.org](http://www.iso.org))

**Fig. nr. 1 - Situația certificării ISO 9001 la nivel european – 2004**

În ce privește România se constată o creștere exponențială a certificatelor acordate în perioada 2002-2005 (fig 2). Dacă în anul 2002 erau aproximativ 2500 firme certificate, datele statistice arată că în ianuarie 2005 numărul certificatelor s-a dublat. Acest fapt se datorează în principal apropierii momentului integrării în Uniunea Europeană, pe de o parte, dar și faptului

că se constată o maturizare a firmelor din punctul de vedere al abordării calității și managementului în general, precum și o atenție sporită acordată din partea guvernului pentru activitățile de implementare și certificare a calității (ex . finanțarea care se poate obține în cadrul Programului pentru creșterea competitivității produselor la export – Ministerul Economiei și Comerțului.



Sursa: adaptare după INS

Fig. nr. 2 Situația certificării ISO 9001 la nivel național – 2005

#### 4. Certificarea sistemelor de management al calității în industria de pielărie și încălțăminte din România din perspectiva integrării în UE

Industria românească din domeniul pielărie - încălțăminte operează deja într-un mediu deschis și competițional. Acest fapt permite abordarea pieței interne ca un prim pas prin care întreprinzătorii pot deveni mai competitivi și mai „internaționali”, până în momentul integrării în UE. Există o serie de măsuri care pot facilita menținerea competitivității firmelor pentru a opera în continuare pe piața autohtonă, mai concurențială și din ce în ce mai importantă, deși neglijată uneori în mod nemeritat. Prin creșterea competitivității, întreprinderile românești din acest sector trebuie să reușească pe piața internă și, în același timp, să se orienteze către piețe internaționale

simultan cu adaptarea și implementarea cerințelor standardelor, în special a celor de management, urmată de certificare; se observă că în domeniul industriei de pielărie și încălțăminte numărul certificatelor (**fig 2**) este relativ redus raportat la numărul de organizații din domeniu existente pe piață în România

Dacă standardele trebuie să joace un rol în îmbunătățirea competitivității industriale, atunci ele vor trebui să stea la baza credibilității de piață și să devină norme în funcție de care competitorii sunt deja judecați, iar în viitor vor fi încă și mai atent evaluați. De aceea, este important ca standardele să fie fixate și în industria de pielărie și încălțăminte din România la niveluri ridicate. În acest fel, valoarea standardelor va câștiga recunoașterea utilizatorilor finali și va acționa ca un imbold asupra producătorilor pentru a-i determina să-și ridice nivelul de calitate în scopul satisfacerii respectivelor standarde.

Adoptarea voluntară a standardelor reprezintă esența armonizării standardelor UE și garantează realizarea unui nivel tehnic ridicat al produselor/serviciilor. Înseamnă totodată că inițiativa privată va trebui să joace un rol esențial în procesul de stabilire a standardelor și, de asemenea, în finanțarea costurilor aferente.

O standardizare de succes implică, desigur, o implementare de succes. Procedurile credibile de atestare, inspecție și verificare vor avea un rol cheie în crearea condițiilor care să permită sporirea gradului de încredere și obținerea recunoașterii reciproce a României de către fiecare stat membru.

Aplicarea standardelor în industria de pielărie și încălțăminte din România va avea un efect semnificativ asupra competitivității, dacă se va asigura evaluarea conformității – incluzând testarea, sistemele de management al calității, mediului, sănătății și securității ocupaționale, precum și certificarea. Numai atunci când testarea se va efectua atât înaintea fazei de producție (în cursul elaborării unui model sau prototip) cât și în timpul producției (controlul produselor sau procesului de producție), industria din domeniul pielărie - încălțăminte va beneficia de o serie de avantaje. Si la nivel național România va avea nevoie din ce în ce mai mult de utilizarea sistemelor de calitate ca sursă a avantajelor competitive și de diminuare a costurilor asociate lipsei de calitate. O certificare de către un organism de terță parte, nu poate decât să adauge credibilitate acestor eforturi, atât pe plan intern (firmei), cât și extern (clienților).

Este foarte important să se cultive, să se consolideze și să se mențină un mediu de afaceri favorabil, la care industria de pielărie - încălțăminte va trebui să se adapteze în mod constant și susținut. În acest sens, firmele

românești din domeniu vor trebui să implementeze modificări structurale radicale, acest lucru însemnând, între altele, reorientarea resurselor deja puse la dispoziție de UE sub-forma fondurilor de pre-aderare. De asemenea, este necesar să se producă orientarea resurselor către afaceri mai productive, mai viabile și mai transparente, ca răspuns la semnalele pieței de profil O orientare progresivă a resurselor către cerere va sta la baza modificărilor structurale, pentru că:

- Economia de piață are nevoie ca principala inițiativă și responsabilitatea pentru modificările structurale să revină operatorilor economici. Deci, autoritățile publice pot lua măsuri pentru a sprijini și a accelera procesul, însă nu se pot substitui deciziilor individuale, acestea fiind luate numai de către operatori.

- Legătura între risc și responsabilitate în ceea ce privește deciziile de afaceri trebuie să existe în mod exclusiv la nivelul firmelor; un astfel de scenariu este posibil numai într-un mediu favorabil dezvoltării industriale. Acest obiectiv nu este ușor de atins. Crearea unui mediu de afaceri favorabil implică evitarea reglementărilor care nu sunt necesare iar, în cazul unor reglementări legate de alte politici din domeniu, acestea trebuie să fie rezonabile și la obiect.

Este necesară menținerea unei abordări deschise a piețelor pentru că alocarea optimă a resurselor necesită menținerea piețelor deschise, atât înăuntrul, cât și în afara României. Fără piețe deschise, beneficiile competiției și specializării nu pot fi obținute. Toți partenerii trebuie să participe în mod egal la proces, pe baza înțelegerii și implementării comune a reglementărilor, care garantează funcționarea corectă a industriei și comerțului în ansamblu.

România va trebui să atingă un nivel înalt al protecției mediului înconjurător. Este un lucru de la sine



înțeles că o creștere economică permanentă care conduce la îmbunătățirea nivelului de trai și a calității vieții este greu de susținut, fără un nivel corespunzător de protecție a mediului. Pentru că nu mai este posibilă tratarea resurselor de mediu fără respect pentru valoarea lor intrinsecă, este necesar ca utilizarea resurselor naturale aferente domeniului pielărie - încălțăminte să fie deopotrivă prudentă și rațională.

- Conștientizarea crescândă a problemelor de mediu este subliniată de o cerere tot mai susținută a consumatorilor de produse și servicii considerate a nu fi periculoase pentru mediul ambiant. Din punct de vedere al furnizorilor, industria de pielărie și încălțăminte continuă să considere că prețul resurselor disponibile pentru producție pare să crească ca rezultat al presiunii din ce în ce mai mari a competitivității. Iată de ce multe întreprinderi, mici și mari, care continuă să opereze cu succes potrivit conceptului „dezvoltare pe baza avantajelor curate”, vor anticipa în mod activ dezvoltările din domeniul standardelor de mediu prin adoptarea unor strategii de mediu adecvate.

- Aplicarea consecventă a auditului de mediu va avea impact asupra concepției, designului, producției și marketingului produselor și va conduce la extinderea proceselor și tehnologiilor „curate”. În această direcție sunt posibile importante economii de energie, cu consecințe favorabile asupra costurilor de fabricație. Acest gen de abordare va necesita investiții nu pentru a adauga noi „filtre” unei secții de producție, ci pentru a preveni producerea de reziduuri poluante.

Adoptarea și implementarea standardelor Uniunii Europene de către firmele românești din domeniul pielărie - încălțăminte va avea un rol major în

satisfacerea cerințelor europene de mediu și de creștere a competitivității industriale. Acest lucru este valabil pentru standarde în general, însă Comisia Europeană vizează promovarea competitivității în special prin:

- Diminuarea costurilor la producător;

- Modelarea preferințelor clienților pentru produse prin familiarizare cu acestea;

- Favorizarea apariției de noi piețe, mai ales pentru tehnologiile în curs de dezvoltare, acolo unde acestea devin o pre-condiție a producției industriale sau a marketing-ului.

Firmele românești din sectorul pielărie - încălțăminte vor trebui să-și întărească competitivitatea, atât pe piața internă, cât și la export. De aceea, competiția pe piața internă ar trebui, dacă este corect implementată, să sporească succesul firmelor românești și pe piața europeană. Totuși, va fi necesară o concentrare a ofertelor de produse și servicii care definește piața unică și care se produce sub presiunea competiției internaționale, respectarea jocului liber al factorilor de piață, permițând în același timp efectuarea schimbărilor impuse de căutarea unei competitivități internaționale. Tendința existentă în anumite sectoare, ca așa-numiții „campioni naționali” să ocupe poziții dominante pe piețele lor interne, sub pretextul dobândirii unei dimensiuni critice în competiția internațională, este un exemplu în acest sens. Există o mare discrepanță între numărul redus al întreprinzătorilor de succes și un număr mare de întreprinzători fără aptitudini manageriale, nepregătiți pentru a supraviețui concurenței acerbe, la orizontul anului 2007.

Nici unul dintre aspectele enumerate nu va fi posibil, inclusiv reducerea acestei discrepanțe, fără acordarea unei atenții speciale

valorificării creativității și inovării, precum și implementării și certificării unui sistem de management al calității care poate constitui un pașaport pentru intrarea în Uniunea Europeană a organizațiilor din domeniul industriei de pielărie și încălțăminte din România.

## 5. Concluzii

Certificarea este un instrument excelent pentru a garanta și dovedi calitatea produselor, însă aceasta nu conferă calitate produselor care nu au calitate.

În industria de pielărie din țara noastră este necesar a se analiza oportunitatea implementării și certificării sistemelor de management al calității ca bază pentru menținerea pe piața europeană și pentru pătrunderea pe altă piațe.

## Bibliografie

1. [OLA 00] Marieta Olaru, Al. Isaic, Maniu V., Lefter N., Al. Popa, S. Popescu, N. Drăgulănescu, L. Roncea, C. Roncea, *Tehnici și instrumente utilizate în managementul calității*, Editura Economică, București, 2000.
2. [FIL 03] Natalia, Filip, Ion, Popescu, Cristian, Morariu, *Ingineria și Managementul Calității*, Editura Universității Transilvania din Brașov, 2003.
3. [\*\*\* 01 a] SR EN ISO 9001:2001 - *Sisteme de management al calității. Cerințe*.
4. [\*\*\* 05 a] *Impactul integrării europene din perspectiva întreprinderilor mici și mijlocii-Phare, asistentă tehnică pentru Agenția Națională pentru întreprinderi mici și mijlocii 2005*
5. [\*\*\* 05 d] *Institutul European din România - Raportul Studiului 6: Impactul transpunerii sistemului calității din uniunea europeană în anumite sectoare industriale românești*, Nicolae Drăgulănescu, Șerban Lucian Broché, Consultant UE - Bernard Vaucelle – 2005